

• در ادامه:

خالد عبدالمجید که شرایط سخت سال‌های پس از حمله دژ خیمن صهیونیستی به لبنان در سال ۱۹۸۲ میلادی را دوران واپس نشینی‌های مبارزان فلسطینی در چارچوب تشکل‌های سازمان یافته می‌داند، نقش شهید دکتر شقایی را در احیای روح مقاومت و پویایی جنبش ملی و اسلامی فلسطین نقشی برجسته و تعیین کننده می‌داند که می‌توانست راه تاریخی جدید را در روند مبارزات مردم فلسطین بگشاید. نقطه نظرات دبیر کل جبهه مبارزه مردمی فلسطین را که در گفتگویی با شاهد یاران بیان کرده در زیر می‌خوانید.

گفتگوی شاهد یاران با خالد عبدالمجید
دبیر کل جبهه مبارزه مردمی فلسطین

او مردی بود که توانست معادلات را تغییر دهد...

با دکتر شقایی در گفتگو و ارتباط دائم بودیم و او بر تلاش برای پایبندی به حقوق تاریخی و ملی ملت فلسطین و رویارویی با خطراتی که از طریق معاهده اسلو قضیه فلسطین را تهدید می‌کرد، پافشاری داشت اما این معاهده برای ملت ما زنج‌ها و مصیبت‌های بسیاری داشت و وضع را به اینجا کشاند. ما راه و روش مبارزه دکتر فتحی شقایی را شیوه‌ای اساسی می‌دانیم. او یکی از شخصیت‌های بزرگ فلسطین بود و با کارهای بزرگی که جنبش جهاد اسلامی با تکیه بر اندیشه این شخصیت بزرگ انجام داد، در خاک این سرزمین ریشه دوانید. با وجود ریشه‌های تاریخی جنبش سیاسی اخوان المسلمین که پیش از این ایجاد شده بود، ما راه و روش و اندیشه‌های دکتر شقایی را عامل ایجاد مجرای فکری جدید در کنار دیگر افکار و اندیشه‌هایی می‌دانیم که بر سرزمین فلسطین حاکم بود. به همین خاطر می‌بینیم همزمان سه گرایش همراه با کار و اندیشه دکتر شقایی در فلسطین با هم روبرو شدند؛ گرایش میهنی عام همراه با گرایش ملی با گرایش لائیک و گرایش اسلامی. درک عدم تعصب به هیچ یک از گرایش‌های سه‌گانه در نظر دکتر شقایی نمونه‌ای از ارتباط میان اندیشه‌هایی بود که نیروهای انقلاب فلسطین بدان متناسب می‌شدند و همین درک به ادامه کار در چارچوبی مشترک و پایبندی به مقاومت بدون توجه به زمینه هر یک از جریان میهنی، ملی، لائیک و اسلامی می‌انجامید.

ما امروز راه طولانی را که دکتر فتحی شقایی پیمود، مرور می‌کنیم و در آستانه مرحله‌ای جدید از مراحل مبارزه ملی فلسطین و در مرحله‌ای قرار داریم که مسأله فلسطین با خطراتی واقعی روبرو است. ما این خطرات را پیش از این و از اواخر دهه هشتاد تا اواسط دهه نود با انتخاب راه مشترک با جنبش جهاد اسلامی و با دکتر فتحی شقایی پشت سر گذاشتیم و همواره تأکید داشتیم که پایبندی به خواسته‌های ملت فلسطین، حقوق آن و گزینه مقاومت تنها راه بازگرداندن این حقوق و تنها راه وحدت ملی و ریشه‌دار کردن موضع ملی فلسطین و ادامه مبارزه به شیوه‌ای است که ملت فلسطین برگزیده و دکتر شقایی نیز یکی از شخصیت‌های آن به شمار می‌آید.

آثار تفکر شهید شقایی را در شرایط فعلی در مبارزات فلسطین چگونه می‌بینید؟

ما امروز دکتر فتحی شقایی را به یاد می‌آوریم در حالی که با خطرات واقعی در برابر مسأله فلسطین روبرو هستیم اما مایه آرامش است که جنبش جهاد اسلامی در دست برادران فتحی

به شمار می‌آید و در آن نوعی احساس بی‌ثباتی سیاسی، اقتصادی و امنیتی ایجاد می‌کرد و باعث می‌شد صهیونیست‌ها و شهرک‌نشینان صهیونیستی در شهرک‌های خود یا در قلب فلسطین دچار هراس شوند و اینها همه توسط قهرمانان جنبش جهاد اسلامی صورت می‌گرفت و دکتر شقایی بر آن نظارت داشت و آنان را برای این کار آماده می‌کرد.

چه وجه مشترکی در نزدیکی شما و شهید مهمترین نقش را داشت؟

راه مشترک ما در ذات خود و در زمینه روابط دو جانبه فراز و فرودهایی داشت که یکی از آنها بروز اختلافات در عرصه فلسطین بود. در پی بروز این اختلافات سیاسی و انتخاب راه حل و فصل یاره مقاومت، ما راه مقاومت را برگزیدیم و با پایبندی به آن، تبعاتش را نیز تحمل کردیم، در حالی که گروهی دیگر از جبهه ما برای تسویه به سوی طرف مقابل دست دراز کرد و معاهده اسلو و حل و فصل سیاسی را پذیرفت. دکتر شقایی از جمله کسانی بود که در جبهه ما و در کنار مبارزان و فرماندهان ما ایستاد تا در پایبندی به اصول ملی فلسطین یاریمان کند، در حالی که گروه دیگر چه در جبهه و چه در عرصه فلسطین به حل و فصل‌های مسأله دل خوش کرده بود و با آمادگی برای دادن امتیازات، به کار ملی فلسطین اهانت می‌کرد.

دکتر شقایی در تشکیل گروه‌های دهگانه و نیز پیوستن شهید عباس الموسوی دبیر کل وقت حزب‌الله به آنها نقشی برجسته داشت و او خود به همراه جنبش جهاد اسلامی در برگزاری نشست این گروه‌های مخالف معاهده اسلو در تهران نقشی مهم داشت و در زمینه ائتلاف سیاسی یا در چارچوب فعالیت سیاسی در سوریه یا لبنان یا دیگر نقاط جهان عرب مانند لیبی یا حتی در ایران به ایفای این نقش ادامه داد. مادر هر یک از این مناطق

شهر شهید فتحی شقایی

او یکی از شخصیت‌های بزرگ
فلسطین بود و با کارهای بزرگی که
جنبش جهاد اسلامی با تکیه بر
اندیشه این شخصیت بزرگ انجام داد،
در خاک این سرزمین ریشه دوانید.

لطفاً زمان و چگونگی آشنایی خود را با دکتر توضیح دهید. با دکتر شقایی (ره) اواخر دهه هشتاد به ویژه پس از انتفاضه اول مردمی فلسطین آشنا شدم و پس از آن در پرتو وضعیت ملی فلسطین و تحولات و اوضاع این سرزمین پس از حمله رژیم صهیونیستی به لبنان در سال ۱۹۸۲م و واپس نشینی‌هایی که در مواضع ملی فلسطین و مواضع کلی عرب‌ها روی داده بود، گفتگوی خود را آغاز کردیم.

به خاطر شکست‌هایی که کار ملی فلسطین دچار آن شد و واپس نشینی‌های سیاسی فرماندهی اجرایی سازمان آزادی‌بخش فلسطین و تکیه و اعتماد یک گروه فلسطینی و اکثر کشورهای عربی بر وعده‌های آمریکا و نقش ایالات متحده در دستیابی به حل و فصل مسأله فلسطین از طرح‌های مورد بررسی در کنفرانس‌های سران عربی تا معاهده اسلو، به خاطر همه اینها گروه‌های فلسطینی در سامان دادن به اوضاع درونی خود ناتوان ماندند و پس از این بود که دکتر فتحی شقایی و جنبش جهاد اسلامی فلسطین در ادامه و پویا کردن نقش جنبش ملی و اسلامی فلسطین از راه تکیه بر شیوه مقاومت و ادامه آن نقشی برجسته ایفا کردند.

چه ویژگی، تفکر و نوع نگرش این شهید را بیش از سایرین برجسته می‌کرد؟

وقتی با دکتر شقایی گفتگو می‌کردیم، درمی‌یافتیم وی از رهبرانی است که با تأکید بر راه مقاومت و جهاد به دنبال بهبود بخشیدن به روند ملی و اصلاح اوضاع فلسطین در عرصه عملی است. آن هم پس از آن که برخی افراد و گروه‌ها با وجود اهمیت درک ضرورت کار و انتفاضه مردمی، از راه و گزینه مقاومت فلسطین شانه خالی کردند. وی همواره به مقاومت ایمان داشت و آن را بهترین شکل کار ملی فلسطین می‌دانست که می‌توانست معادلات را تغییر دهد. به همین خاطر با جنبشی که داخل فلسطین و در نوار غزه و کرانه باختری آن را رهبری می‌کرد، به آماده کردن ابزار و توشه لازم برای مقاومت پرداخت و عملیات و مبارزات جنبش جهاد اسلامی راه تاریخی جدیدی در روند مبارزه فلسطین گشود و دوستان و دشمنان به این راه و عملیات‌ها و نقش جدید، نگاهی متفاوت از طبیعت کاری داشتند که نیروهای مقاومت اوایل دهه هفتاد و هشتاد از طریق عملیات‌های شهادت طلبانه بدان می‌پرداختند. این عملیات‌های شهادت طلبانه خود نقش جنبش جهاد اسلامی را برجسته کرد. دکتر شقایی از نیروهایی بود که شب و روز برای ریشه‌دار کردن این عملیات تلاش می‌کرد. زیرا این امر در ذهن و روان دشمن صهیونیستی وسیله‌ای بزرگ برای تحقیر شدید

بیانجامد، گفتگو می‌کردیم و به صحبت درباره طبیعت این مرحله و اوضاع عربی و چگونگی برخورد با آن می‌پرداختیم. در دیدار با معمر القذافی رهبر لیبی، دکتر شقاقتی به عنوان نمادی از نمادها و شخصیت‌های جنبش ملی فلسطین شرکت داشت و به همین خاطر در این دیدار به خوبی توانست افکار و اندیشه‌هایی را مطرح کند که به ابداعات جدید در روند گفتگو بیانجامد.

وقتی که درباره اوضاع امنیتی رهبران فلسطینی به ویژه دکتر فتحی شقاقتی در پرتو عملیات شهادت طلبانه جنبش جهاد اسلامی صحبت می‌کردیم همواره به ما می‌گفت به خدا توکل کنید، ما همه شهدا هستیم و در همان راهی گام خواهیم برداشت که شهدای پاکمان قدم برداشتند. او به زندگی به دید یک شهید می‌نگریست و به ملت دیدی امیدوارانه داشت. شقاقتی آرزوی شهادت داشت. به او می‌گفتیم دکتر شما باید در سفر به مالت یا هر کشور دیگری اقدامات امنیتی را رعایت کنید زیرا دشمنانمان به راحتی می‌توانند در این کشور دست به هر کاری بزنند اما او می‌گفت به خدا توکل کنید، نمی‌توانیم بیش از آنچه مقدر شده عمر کنیم. همه به راه خویش ادامه می‌دهیم. سرانجام هم دکتر شقاقتی در مالت به دست صهیونیست‌ها به شهادت رسید و هر چند او را از ما گرفتند اما یادش در قلب‌هایمان باقی است و ما همواره اعلام می‌کنیم که مقاومت با هر میزان قربانی که داشته باشد، ادامه خواهد یافت حتی اگر قربانیان آن از میان رهبران ما باشند که دبیر کل خود را هم فدای آن کردیم.

دکتر شقاقتی اولین دبیر کل جنبش جهاد اسلامی بود که در راه مبارزه و مقاومت به شهادت رسید.

ما معتقدیم شهادت دکتر شقاقتی نقطه عطفی جدید در تاریخ جنبش جهاد و فلسطین است و این امر به هزاران نفر از ملت فلسطین انگیزه داد به جنبش بپیوندند و تا امروز در مقابله با رژیم صهیونیستی دست به قهرمانی‌های بسیاری زده‌اند. درود بر دکتر فتحی شقاقتی در سالگرد شهادتش، درود بر شهدای پاک و درود بر تک تک ملت فلسطین در غزه، کرانه باختری و سرزمین‌های اشغالی و اردوگاه‌های آوارگان فلسطینی. با شهید دکتر فتحی شقاقتی و همه ملت فلسطین عهد می‌بندیم که برای تحقق پیروزی ملت و امت خویش همان راه را ادامه خواهیم داد. ■

می‌گوییم ملت فلسطین برای پیمودن این راه که وی یکی از نمادها و شخصیت‌های آن بود، مصمم اند و نیروهای ملی فلسطین به راه و برنامه‌های ملت فلسطین پایبندند و مصمم‌اند همان راه و روشی را که دکتر شقاقتی یکی از شخصیت‌های اصلی آن بود، ادامه دهند. ما با دکتر فتحی شقاقتی برای پیمودن این راه عهد می‌بندیم و از برخورد، عملکرد، شخصیت و اخلاق وی و هر آنچه از او دیده‌ایم، تأثیر می‌پذیریم.

ما رهبران گروه‌های مختلف فلسطینی و امت عربی و اسلامی در همه کنفرانس‌هایی که با دکتر فتحی شقاقتی شرکت می‌کردیم در همه این کنفرانس‌های ملی، اسلامی، ملی - عربی، ملی - اسلامی و گفتگوها میان اندیشمندان فلسطینی یا عربی یا میان همه اندیشمندان امت عرب تأثیر و نقش بزرگ او را حس می‌کردیم.

آنان برای دکتر شقاقتی احترام زیادی قائل بودند. او یکی از اندیشمندان اسلامی ملت ما بود که راهی ریشه‌دار میان دوستان خود، نیروهای جنبش جهاد اسلامی و ملت فلسطین ایجاد کرد و ما از راه جهاد یا راه ملت فلسطین نگران نیستیم زیرا او و بسیاری از شهدا از همه گروه‌های ملی میانمان بودند. ما امروز راه و روش شهید شقاقتی و دیگر شهدا و اسرا و نیز راه ملت خود را که قربانیان بسیاری داده‌اند مرور می‌کنیم و یقین داریم پیروزی با هر اندازه قربانی که در پی داشته باشد، به دست خواهد آمد و ملت فلسطین امروز در برابر تلاش‌های آمریکا و اسرائیل ایستاده و درد و رنج محاصره را تحمل می‌کند و بار دیگر تأکید دارد که شیوه مبارزه به همان شکلی که بود، ادامه دارد و به یاری خدا این پیروزی بزرگ تحقق خواهد یافت.

دیدگاه شهید شقاقتی در مورد راه سخت مبارزه و شهادت و وظیفه مبارزان فلسطینی را چگونه یافتید؟

وقتی درباره راه و روش دکتر فتحی شقاقتی صحبت می‌کنیم، لازم است بخشی از خاطراتی را که با وی در زمان سفر به جمهوری لیبی همراه با گروه‌های دهگانه فلسطینی یا ائتلاف ملی فلسطین داشتیم، یاد کنیم.

در آن زمان، لیبی در محاصره آمریکا و غرب بود و قرار بود در سفری طولانی با رهبران لیبی دیدار کنیم و در برخی کنفرانس‌ها در طرابلس شرکت داشته باشیم و میان مالت و طرابلس در رفت و آمد باشیم. در این سفر درباره درد و رنج‌های ملت خویش و افکاری که می‌توانست به ابداعاتی به ادامه شیوه مقاومت

شقاقتی مانند دکتر عبدالله، ابوطارق و زیاد النخاله است و دیگر نیروهای این جنبش در کرانه باختری، نوار غزه و دیگر نقاط فلسطین همان راه را ادامه می‌دهند و راه جهادی را در پیش گرفته‌اند و مصمم‌اند برای تصحیح روند حرکت فلسطین در کنار همه نیروها باشند و در راهی که برگزیده‌اند هیچ انحرافی از مواضع و اصول فلسطین روی نداده و در این راه موضعی ثابت دارند به همین خاطر بدون توجه به مواضع مخالف یا موافق فلسطینیان در انتخابات پارلمانی شرکت نکردند و این عدم مشارکت به خاطر طرفداری از این یا آن گروه نبود بلکه به خاطر این بود که تشکیلات خودگردان، خود زیر سلطه اشغالگران است و در عرصه فلسطین هیچ منافع به دست نمی‌آورد و امروز شاهد بحران میان فتح و حماس هستیم.

تشکیلات خودگردان فلسطین نه برای فتح سودی دارد و نه برای حماس. این تشکیلات به فساد و مسائلی دامن زده که تأثیری منفی بر ملت فلسطین دارد. ما به دنبال افراق نیستیم اما تشکیلات خودگردان فلسطین زیر سلطه اشغالگران است و این نیروهای اشغالگرند که در غزه و کرانه باختری قدرت را در دست دارند.

به همین خاطر نباید در عرصه فلسطین اختلاف وجود داشته باشد. ما امروز نقش دکتر فتحی شقاقتی را در تقویت وحدت فلسطین به یاد می‌آوریم در حالی که به خاطر تحولات غزه و کرانه باختری شاهد اختلاف و شکافی خطرناک در عرصه فلسطین هستیم یا این‌که می‌بینیم یک گروه فلسطینی با اتخاذ مواضع بر طریقی آمریکایی برای تشکیل نشستی بین‌المللی حساب باز کرده که با هدف تسویه‌ای بدتر از معاهده اسلو صورت می‌گیرد و قرار است طرف فلسطینی از طریق فشار بر ملت فلسطین امتیازاتی بدهد که خطرناک‌تر از امتیازاتی است که در معاهده اسلو داده شد.

ما ملت فلسطین و نیروی مقاومت ملی تنها به ریشه‌ها، به گزینه مقاومت و پایبندی به حقوق تاریخی و ملی فلسطین باز می‌گردیم و راهی را می‌پیماییم که از ده‌ها سال پیش ترسیم شده و تنها عامل توقف ما پیروزی خواهد بود.

ما امروز با همه بحران‌هایی که فلسطین پشت سر گذاشته و با همه مشکلاتی که نیروهای ملی فلسطین با آن روبرو هستند بر این باوریم که دشمن صهیونیستی به خاطر گزینه مقاومت و تحت فشار موشک‌هایی که به شهرک‌های صهیونیست‌نشین شلیک می‌شود، در تنگنا مانده و جنبش جهاد اسلامی و فرزندان دکتر فتحی شقاقتی و برادران و دوستان وی در این امر نقشی مهم

شهادت دکتر شقاقتی

ما معتقدیم شهادت دکتر شقاقتی نقطه عطفی جدید در تاریخ جنبش جهاد و فلسطین است و این امر به هزاران نفر از ملت فلسطین انگیزه داد به جنبش بپیوندند و تا امروز در مقابله با رژیم صهیونیستی دست به قهرمانی‌های بسیاری زده‌اند.

دارند و چه با موشک و چه با عملیات مستقیم مقاومت دشمن را آماج حملات و ضربات خود قرار می‌دهند و در ایجاد ناامنی و بی‌ثباتی در شهرک‌های صهیونیست‌نشین نقشی اساسی ایفا می‌کنند که جدیدترین این عملیات و حملات به کشته شدن و زخمی شدن حدود ۷۰ سرباز اسرائیلی انجامید. این عملیات و حملات و راهی که جنبش جهاد اسلامی و دیگر گروه‌های مقاومت آن را ترسیم کرده‌اند، حقوق ملت فلسطین را به آنها باز خواهد گرداند.

ما امروز در سالگرد شهادت شهید بزرگ دکتر فتحی شقاقتی